

Rätt till teckenspråk – en livslång tillgång för kommunikation

Unga Hörselskadade värnar barn och ungas rätt till kommunikation genom hela livet. Vi vet att tillgång till teckenspråk är avgörande för många barn och unga med hörselskada för att skapa de bästa och mest långsiktiga förutsättningarna för kommunikation. Den senaste tiden har vi sett fler och fler utspel som ifrågasätter och undergräver styrkan i flerspråkighet. Vi har hört uttalande från sjukvården som hävdar att familjer bör huvudsatsa på talad svenska och skolorna är teckenspråksundervisning inte prioriterat och i många fall blir det en fråga om kostnader och resurser.

Vi och många med oss är överens om att det alltid är till barns fördel att lära sig både talad svenska och svenskt teckenspråk så tidigt som möjligt. Forskningen är tydlig med att flera språk inte konkurrerar i hjärnan utan att de tvärtom förstärker varandra och ger barn bättre verktyg för språkutveckling. Vi tycker att alla barn och unga med hörselskada ska lära sig svenskt teckenspråk så tidigt som möjligt. Att kunna växla mellan tal och svenskt teckenspråk ger större frihet och är en livslång tillgång. Barn och unga som behärskar svenskt teckenspråk kan vara delaktiga även om hörseln blir sämre med åren eller om de hörtekniska hjälpmedlen inte fungerar. Det underlättar även kommunikationen när ljudmiljön är dålig. I samband med högskolestudier, möten och i arbetslivet ger det även möjlighet att använda teckenspråkstolkare. Fördelarna är många.

Tyvärr har de flesta barn och unga med hörselskada ingen naturlig tillgång till svenskt teckenspråk. En stor majoritet växer upp i familjer som inte kan svenskt teckenspråk. Därför är det extra viktigt att samhället tar sitt ansvar och aldrig kompromissar med barn och ungas rätt att vara fullt delaktiga i livets alla delar. Det är viktigt att även familjer som inte kan svenskt teckenspråk erbjuds att lära sig språket. När en förälder begär att hörselvården skriver ett intyg om barnets behov eller önskan att lära sig svenskt teckenspråk för att sedan be skolan att tillgodose behoven ska det inte finnas några hinder längst vägen.

Rätten till teckenspråk finns skrivet i 14 kapitlet i Språklagen. Språklagen säger att var och en som är bosatt i Sverige ska ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda talad svenska. Därutöver ska personer med hörselskada eller döva och den som av andra skäl har behov av teckenspråk ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda det svenska teckenspråket. Den som ansvarar för att den enskilde får tillgång till språk är det allmänna, vilket betyder kommun, landsting och stat. Unga Hörselskadade kräver att det allmänna tar ett samlat ansvar och aldrig motsätter sig barns önskan att lära sig svenskt teckenspråk utan att det istället uppmuntras.